

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання Вченої ради комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради

26 квітня 2022 року № 7

Введено в дію 26 квітня 2022 року
Наказ ректора Хортицької національної академії
від 26 квітня 2022 року №80-од

**ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ
З ДИСЦИПЛІНИ «РИСУНОК»**

для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальностей 022 Дизайн (ОПП «Графічний дизайн», «Дизайн одягу»),
023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

для вступників на основі повної загальної середньої освіти

Запоріжжя
2022

Укладачі:

Дерев'янка Н.В., кандидат педагогічних наук, доцент,

Давидова С.В., доктор філософії в галузі педагогіки,

Залевська А.Ю., кандидат мистецтвознавства,

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Розділ I. Програма творчого конкурсу з дисципліни «Рисунок»	6
Розділ II. Критерії оцінювання знань вступників	8
Розділ III. Список рекомендованої літератури	10

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Абітурієнти проходять творчий конкурсний відбір, під час якого вони повинні показати свої здібності та підготовленість у вигляді системи знань, умінь та навичок щодо певного рівня володіння технікою рисунку.

Практичне завдання до творчого конкурсу за фахом на тему «Складний натюрморт з групи геометричних тіл (куб, піраміда, циліндр, конус, куля)» є перевіркою того, наскільки правильно та глибоко розуміє абітурієнт значення композиційного розташування різних точок, ліній і плям в лінійно-конструктивній побудові натюрморту, як практикує їх в рисунку. Завдання показує, як вступник відчуває пропорції фігур, їх пластичний, об'ємний характер, закономірності побудови форми, як правильно використовує матеріали та інструменти. Конкретний набір геометричних тіл визначає екзаменаційна комісія.

Узагальнений принцип фахової перевірки, що закладений у творчий конкурс, дає змогу комплексно перевірити професійну підготовленість абітурієнтів до навчання, системно підійти до набору студентів, відкоригувати принципові підходи до викладання фахових дисциплін на початку і під час навчального року.

Творчий конкурс на факультеті мистецтва та дизайну Хортицької національної навчально-реабілітаційної академії проводить та оцінює приймальна комісія у складі двох фахівців, які викладають на кафедрі дизайну, і затверджується наказом закладу про створення приймальної комісії.

Творчий конкурс проходить протягом 6 годин. Перед початком творчого конкурсу проводиться шифрування екзаменаційних робіт.

Абітурієнти повинні мати при собі всі матеріали та інструменти для екзаменів: аркуш паперу розміром А3; олівці різної твердості, ластик, кнопки.

Виконанням завдання абітурієнти мають довести свої здібності, підготовку, художній смак та високий рівень володіння рисунком.

Після закінчення терміну творчого конкурсу з рисунку приймальною комісією здійснюється оцінювання робіт за етапами:

I етап: попередній перегляд робіт та визначення їх за рівнями – низький, середній, достатній, високий;

II етап: аналіз кожної роботи та оцінювання за критеріями;

III етап: оформлення висновків комісії документально.

РОЗДІЛ І. ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ З ДИСЦИПЛІНИ «РИСУНОК»

Тема: Складний натюрморт з групи геометричних тіл (куб, піраміда, циліндр, конус, куля)

Практичне завдання: рисунок складного натюрморту з групи геометричних тіл (куб, піраміда, циліндр, конус, куля):

- компоновка композиційної групи у вибраному форматі: визначення розмірів окремих предметів, співвідношення предметів один до одного з урахуванням їх взаємного розташування;
- перспективна побудова об'ємних тіл, визначення лінії горизонту, ракурсу, взаємної пропорційності тіл;
- аналіз об'ємних та лінійних відношень, пропорцій;
- виконання конструктивної побудови предметів натюрморту;
- виявлення світлотональних відношень, рефлексів, відблисків.
- цілісне сприйняття композиційної групи, узгодженість окремих частин з цілим.

Матеріали: папір формату А3, графітні олівці, кнопки, ластик.

Термін виконання: 6 академічних годин.

Абітурієнти не повинні прагнути до максимального тонового закінчення рисунку. Важливо правильно виявляти характер форм, їх пропорцій та зв'язків, а в тональному рішенні рисунку визначати співвідношення світла, напівтону, тіні та рефлексів без більш детального моделювання. Рисунок повинен бути охайним, не затертим.

Виконуючи завдання, необхідно, окрім перспективного зображення, зробити геометричний аналіз – знайти геометричну закономірність в розташуванні предметів.

Натюрмортна композиція геометричних тіл повинна виконуватися в наступній послідовності:

1. Композиційне розміщення на аркуші паперу. Визначаються габаритні розміри натюрморту. Спочатку визначаються найвищі та найнижчі точки композиції, потім крайні зліва та справа. Лінії, які пройшли через ці точки, визначають силует натюрморту, який об'єднає всю групу геометричних тіл в єдине ціле.

2. Наскрізна прорисовка конструкції предметів. Робота ведеться за принципом «від загального – до деталей». Спочатку намічаються великі членування форми, уточнюються їх пропорції. Поступово ці крупні членування деталізуються. Предмети прорисовуються наскрізь, намічаються всі лінії, які не видно.

3. Перспективний аналіз рисунку. Детально будуються всі геометричні форми. Уточнюється розкриття горизонтальних поверхонь. Намічаються характерні січення тіл обертання, осі, які визначають взаємний зв'язок предметів.

4. Тональне рішення рисунку. Необхідно визначити падаючі тіні як найтемніші, нанести власні тіні та рефлекси. Це допоможе ясніше побачити форму, ще раз перевірити пропорції та загальний стан зображення.

При зображенні простору в рисунку необхідно дотримуватися просторових планів. Лінії першого плану – більш товсті та темні, лінії другого, третього планів, віддаляючись в глибину натюрморту, світлішають та стають тоншими. Тон предметів по мірі віддалення у глибину за рахунок збільшення шару повітряного середовища світлішають. Лінії побудови не прибираються.

РОЗДІЛ II. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Результати складання творчого конкурсу з дисципліни «Рисунок» оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів.

Оцінювання знань вступників оцінюється на підставі наступних критеріїв:

№ з/п	Складові вимог до творчої конкурсної роботи	Максимальна кількість балів
1	Композиційне розміщення зображення групи предметів на площині аркуша – доцільне, врівноважене, домірне	10
2	Конструктивна побудова форм предметів на площині з урахуванням їх просторового положення, збереження пропорцій (внутрішніх і міжпредметних) та лінійної перспективи	35
3	Світлотональне рішення великих форм – встановлення основних тональних відношень: <ul style="list-style-type: none"> – визначення границь і пропорцій світлотіньової градації з урахуванням світлосили, положення джерела світла і тла; – світло; – власні тіні предметів; – напівтіні; – падаючі тіні від предметів; – рефлекси 	30
4	Виявлення цілісної єдності та художньої виразності рисунка предметів, урахування повітряної перспективи	15
5	Володіння графічними техніками виконання рисунка	10
6	Всього:	100

Бали, отримані на творчому конкурсі, додаються до початкових 100 балів. Прохідний бал дорівнює 125.

Високий рівень виконання творчої конкурсної роботи (175-200 балів) – відмінно

1. Точне компонування зображення складного натюрморту з групи геометричних тіл на аркуші паперу.

2. Точна конструктивна побудова геометричних тіл, використання знань з перспективи.
3. Вірна передача характеру зображуваних гіпсових тіл; точна передача пропорцій геометричних тіл.
4. Точна передача форми геометричних тіл засобами побудови світлотіньових відношень; точне знаходження «вагомості» тону і тональних відношень.
5. Вірна передача повітряної перспективи; підпорядкування всіх деталей цілісності зображення.

Достатній рівень виконання творчої конкурсної роботи (160-174 балів) – добре

Враховуючи вищенаведені критерії, при виконанні роботи вступник допускає незначні відхилення, які суттєво не впливають на результати виконаної екзаменаційної роботи.

Середній рівень виконання творчої конкурсної роботи (125-159 балів) – задовільно

При виконанні рисунку допущено помилки з більшості пунктів, необхідних для правильного виконання завдання, які суттєво впливають на результати вимог обов'язкових знань та вмінь вступників.

Початковий рівень виконання творчої конкурсної роботи (100-124 бали) – незадовільно

При виконанні рисунку допущено помилки, які суттєво впливають на загальні результати виконаного завдання, і свідчать про те, що вступник не має належної підготовки з техніки виконання роботи.

Якщо абітурієнт під час вступного випробування набрав від 125 до 200 балів, то дана кількість балів вважається достатньою для допуску в участі у конкурсному відборі до відповідної конкурсної пропозиції.

РОЗДІЛ III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Басанець Л.В. Художні техніки рисунка. Одеса, 2000. 83 с.
2. Гелб Майкл Дж. Мислити і рисувати як Леонардо да Вінчі. Київ, 2002, 192 с.
3. Лі М.Г. Основи академічного рисунку. Київ, 2004. 480 с.
4. Сенин В.П., Коваль О.В. Школа рисунка карандашом. Натюрморт, пейзаж, портрет. Харків, 2007. 112 с.
5. Туманов І.М. Рисунок, живопис, скульптура; теоретико-методологічні основи комплексного навчання: навч. посіб. Львів, 2010. 496 с.